

ACC. N:R. M. 8983: 1-71.

Landskap: Bohningen Upptecknat av: A. B. Rooth
 Härad: _____ Adress: Lund
 Socken: Karlskrona Berättat av: Fru Augusta Ays
 Uppteckningsår: 1943. Född år 1869 i Karlskrona

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Musik.	s. 1-2
Coldinorden.	s. 3.
Sjöresor.	s. 5.
När Vega kom fr. Nordpolsfärden.	s. 10, 58.
Maskeradbaler; bjudningar.	s. 11.
Begravning.	s. 20.
På Johannishus bakades stora bullar till midsommar.	s. 23.
Slätterdans.	s. 23.
Skämt.	s. 26.
Bröllop.	s. 28.
Lyten, - likvatten.	s. 35.
Skarpskytteföreningen.	s. 35.
Eldsvåda,	s. 36, 52.
Lilla julafton.	s. 40.
Julafton.	s. 40.
Tomte hånades av bonde.	s. 40.
Barnsängsplågor.	s. 40.
Söndagsbarn.	s. 41.

L. u. F. 34

Skriv endast på denna sida!

Dödsvarsel.	s. 41.	
Begravning.	s. 42.	
Skervan.	s. 43-46.	<i>ulna k. 23.</i>
Ålaknipet.	s. 46.	
Spräckt träsko under sängen, - få flicka.	s. 47.	
Gräva ner efterbörden.	s. 47.	
Tranan bar ljus i säng.	s. 49.	} <i>H. G. 14.</i>
Vårfruafton.	s. 49.	
Långfredag.	s. 49.	
Skärtorsdag.	s. 49.	
Stjärngossar.	s. 50.	
Julklappar.	s. 50.	<i>L. u. F. 34.</i>
Julhögar, rim.	s. 50.	
Officererna låg på Vämö om sommaren.	s. 53.	
Midsommar.	s. 53.	
Lövmarknaden.	s. 54.	
Utfärder.	s. 54.	
Tyske kejsaren på besök.	s. 56.	
Stor fest i exercishuset.	s. 56.	
Bjudning för de tyska underofficererna.	s. 57.	
Skolan hade lov 1:a maj.	s. 59.	
Vårfrudan - 1:a sommardan.	s. 59.	<i>H. G. 14.</i>
Frimurarehotellet, varieté.	s. 60.	

ACC. NR M. 8983:1-71.

Besök av kungliga.	s. 61.
John Lind - damkomiker.	s. 62.
Kökslag.	s. 63.
Renhållning.	s. 65.
Tvätt.	s. 66.
Tärna på bröllop.	s. 68.
Strykerskor och sömmerskor.	s. 68.
Pension för flickor.	s. 69.
Fattig smålandspojke.	s. 69.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 8983:1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Min pappa var född 1812
och min mamma 1821. Jag
var enda barnet.

Jag är född i maj. Och då
gick alltid revellen den dagen.
Det var flottans musikk. Den
gick från Karsen och dit var
chefen som bodde i Gröna gången,
och var till Heimdall som bod-
de vid V. Amiralitetsgatan. Han
var musikkdirektör och fyllede
år den dagen. Sen gick de till
amiralen. Och det hölls gick
med musiken. Alla gick de
till Ojörklunden och där var
det gick de ej fri. För han
nade de vid Kungsbreen

ACC. NR. M. 8983: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och spelade och liksom vid
kungshuset på Sandbergsgatan.
Det var då Amiralen bodde och
han kom som blev de i bland ljud-
na på något. När Amiralen
Jean bodde där visade sig de
omkring bussen de Jean (?) i fräst-
ret. Järklädda och med
rosetter i ~~frästret~~^{håret}.

Sen var det ibland musik
i parken på kvällen. Ibland
ha studenterna kommit ut
och sjungit i parken om de
sagit sin skuren emmande.

ACC. N:R M. 8983: 3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Coldinorden.

Det var någon sorts frimars-
reviorden för sjöofficärer.
Och Coldindagarna för de ut-
gående och tillåta ut hörs om
sjömännen. Där står ett vidare
hos vid Amiralitetets kloak-
stapel. De hade de en egen
ångslup som de för ut med
och hade mat med och
musik som spelade. Nu be-
höv de ha en styrer efter på
hottet (?) men de skulle nu
vilken följa källingchefen hem
på hotellen. När båden kom
ut på ^{kanalen} reddan användes ett
fint fyrvärk och de spela.

ACC. N:R M. 8983:4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

des "Källdingmarschen." Det
är en så kallad kvartettmarsch.
och de kurrade i de och stesk.
Nu ha de ej dyviken.

En kommandör är österum kom-
manj för i håg. - I bland
kunde raketen bli med på
kungsten och ej i öjn och
då blev det ett sådant spring-
de.

Alla var vi med på en
resa för 1889-1900 och blöste
för turkiska sultanen. Han
var nämligen med i musi-
ken. Det var på en resa med
Freja. Det var en långresa från
Köpenhamn och till juli. Komman-
dör Han var chef för Freja
och second var Ottavio.

De fick äta på guldskåpan
och när de druckit ut sina
glas stod där en betjänt ba-
ken var stal och brua fylld
på glass. Sultanen tog på en
tribun likom bladd, doppla
och turkarnissor. Och allihop i
musiken fingo en orden och

ACC. NR. M. 8983:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en liten sidenpäska av rött
atlas med 18 turkiska guld-
pund.

Si var de i Egypten och där
var de i Cairo och Alexandria
och där var en greve Landbey
med sin fru och var någon
skulle de hålla mesnad för
henne.

När de var i Cairo fick de
se den stora pyramiden. Då
var det så mycket engelsmän
och de blev smälte till in-
föringarna som som helst.

Frans officerer kallades
i tidningarna här för de dan-
sante officererna: 7 14 dagar

ACC. N:R M. 8983:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Se de i Absentibus hos Medice
av Egypten.

Den gång hade muniken på
den vägen varit i land och
sed på en hufvudsak och
kom förresten till till Skaff
där för fingo de land förbud
i nästa hamn.

Se nu i Palermo och i och
i Katakomberna.

ACC. N:R M. 8983:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Här bodde en holländsk
her Gyllenstöld på Hårstens i Ron-
neby. Han holländsk bodde hans
syster gifte med Adami-
del Alströmer. Han var 37 år och
han 73. Och så hade han grund-
stift en fångare från Alströmers
sister fursten och bodde. Fursten
var svor inte bra gift och
därför tycktes han böt på sin
Angaren kom in på värdet här.

Och så skulle det vara mid-
dag hos Gyllenstöldes från fursten
och hans dotter. Och vid midda-
gen hjälpte på till att se
i Adhingsedehö. - De kom dit
i Romans båt. Men när dot-

ACC. NR. M. 8983:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om juh se de Blekingebliedd
glidna vid Prinsen gress
han efter dem. Och som blev
de så förtjusta; sina Blekinge-
dikter och fusten köpte till
diakt och den hänger nu på
ett museum i kungl. Monacco.

Det var den friherrens
abbdimer som rest så mycket
med drottning Victoria. Ty som
tycker att följa med henne
som kammarjungfru. Hon var
drottning Victorias fröskona
fastän drottningen sagt att i
tröjan att hon skulle aldrig
att hon skulle kunna till
hennes.

ACC. N:R M. 8983:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag var på Skuggens församling
och såg Vega när den kom hem
från sin Mosterols färd. Sen
var det fest i Höglands Park
för Vegamännen. Och där var
illumination i parken och så
var där servering i paviljongen.
Det fanns där nämligen frukt.

ACC. NR M. 8983 //

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Jag var mycket med på Societeten.
De hade sina föreställningar
inte på Stadens utställning på Societeten
den Handelsbanken nu ligger.
Då hade de sin stora sal.
Flottans musik var på en
länkare i salen och spelade
O. sidans maskerade balar!
(Oscarbil var då alltså!)
En gång skulle de dansa
en Värmlandspolka. Det var
12 par som var klädda i
Värmlandsträskor. Och tänk
att de flesta av dem blev gifta
med varandra nu! T. sk.
arriral Chrusvinds föreläsning
Hon var föred. Vad från Skaben.

gji och var och kallade på en
stämning friherrens av Bremer
här i Kallshovna.

De var en greve Mac Hauil.
En och landshövding Horns
dotter och de blev och gifta
med varandra.

Det var på en maskad.
bal. - De hade masker på
sig. De var här en fru Me-
kel född Nathorst. Hon var "ung-
mod" och lärde dem dansen
Värmlandspolsken. Spelman
var löjtnant Arbin. Han var
lättsandes spelare men det var en
rikdiktare Heimdall som uppförde
musikken. Sedan när de den.

828 Värmlands polskan klädde för
ottelst om sig till granjiska.

De som givits Lagerbille
och här. Hon var född Smith
dotter till Brännvinsbrunnen. Hon
klädde om sig till gånge under
markscaden. Först klädde hon
sig i en dominio. - Smiths bodde
en smunna på Ekens i Ron-
neby. En dotter blev gift med
en ryk furste Calatja Pasche.
Hon blev som andeshälsa eller
gividist. - Palmstjerns i Lund
som födde ett stort hus. Han
var på den med vinden. Först
var han religiös och sen var
han det inte och sen blev han

och en spiritist.

Jag var där och hjälpte
huru på alls bekant talarna på
Societeten. För de skulle inte
ha sina egna tjänare med
sig ~~och~~ ingen skulle känna
igen dem. Jag var där o hjälpte
dem och jag var det var riktigt
om gått sönder o hjälpte dem
med bländslu o. s. v.

Löjduant Helin var där
och en med sin fru som var
grehinna från Norge. Han
hade blivit förtjust i henne
när han lefde och i Gekland.
Och hon hade sin ~~främling~~ ^{främling} hos sig
Hon hade komponerat en

oppta som han ville vilja i
Paris. Han dog sen i lungrott.

Löjtnant Thelander var bländ
till Dulcamara. Han var en
vets läkare. Han hade 100-fals
flaskan i en vagn som liksom
var bländ med ^{rost} järn-
säten och så delade han ut
medicin till olika gäster.

Grevinnan Henry Kamilton
var bländ till fotareflicha
och hennes man till veta.

Kapten Liedbäck var bländ
till Baby-barn.

Klockan 12 tog de av sig mas-
kerna

Det var väl 1887 eller 88 som
den maskerade balen var.

ACC. N:R M. 8983:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När Kung Oscar var här på
Amaranten var det skiligt. Han
gode Amiralinen von Otter.

När jag var Bår kom jag till
kommandör Hallströms. Där
lärde jag ty och fick jag i hemman
och berömlade och dydde. Och där-
för kom jag så mycket till ett
par familjer: Pallanders, Thielms
Gyllenstjälts, och var fick jag
många nya familjer till. Ullens-
wands, Kalmströms, Thielkes och Anni-
rat Lennmans.

På vårt bröllop 1888 var de
flesta av de familjerna med.
Och de musiken med direkt
skindull spelade.

Hela sommaren brukade jag
vara på Trontö hos någon av
familjerna. På bjödningarna fick

Jag gick från och till och hjälpa till
med rensningen. Jag bodde till-
sammans med min mor. Vi
hade 1 rum och toh hos Hall-
ström. - Det var det sista huset
på Alamedan - det som ligger mot
Svithinggatan med garde mot
Rosengårdens huset - där kom
menstrikanten Pukes hus då lag.
Det huset där vi bodde var
uppfördes när Karl XII skulle
komma till Karlskrona.

I den öre våningen i det
huset gifte en gammal eldskes sig
när min mor var ung. Han
var dansk och hade iöd mi-
jorn. Han rädde om Kristrum

i Skåne. Officiarius var där
från att sitta på bruden och
de kläckade upp listan utan
för lund för att kunna se
in genom fönstren. Det var
på Ö. Amiralitetsgatan 9.

Jag hade från mig att min
brud skulle ut i huset de
gifta sig.

I lund där Blekinge Museum
är bodde kommandör Fischer-
slöm på nedre botten och kom-
mandör kapten Mohlin där uppe
på.

Vid begravningen skulle de ej
sjå genom.

Stilida begravningen var
mycket stiliga. När kapten Bee
dog var det stor begravning och
det valdes. Det stod ett par
kvinnor utanför kyrkan där de
stod. De stod för den som
var uti kyrkan.

De brukade sitta på gatan
men ej i några minuter. Flag-
grund var på halv stäng.

När lyfta de ej på hatten när
de var uti kyrkan.

De som tillhörde Amicalitesfrö-
samlingen kunde få berättas i Gubbs-
boden. När man var borta under
Amicalitetskyrkan.

På Tronts skulle den yngsta
fröken Wachtmeister gifta sig
och där skulle vara gälden.
party och Klubbens musik
skulle spela.

Då var jag ute hos Leenu manns
och de hade lusshåll till sam-
mans med sin manfrälde
som hette Heidenstam och hon
var född Rygge. Hon var en
sin stilig gammal dam rak
i ryggen.

När vi var hemma blev
jag tvungen förde vi hur det
rapplade i köket. "Är det
hennes röst?" frågade jag för
det lät precis som prassel

från hennes städkjolar. Men
jag fick ^{fick} inget svar.
Och som förjule det skedd
inne i salen liksom med
silva men där var ingen. Och
som stäcket laugn på ba-
det i köket. Och vi högs i väg i skumma
nästa dag medade ju
Lennman vad vi hade haft
för liv där nere på natten!
De sade att det var den
gamla grevinnan Wachtmeister
som varit för att se efter så det
blev ordentligt riktigt för gädes-
partiet nästa dag.
Lennmans och Pallasanders
bruhade nämligen byra front:

om sommars.

Carols Wachtmeister som
var hette Örvinius Beckerman
och han kallades för Halylle.
Hennes kusiner därefter
kallades bara för Haloylle. De
var inte så vita nämligen

På Johannisbus bakade de
stora bullen till midsommara
och alla gick om sin. De som
inte hade bra lönade av
andra för att få flera buller.

Vambänsborna kom inte rik-
ligt överens med den från Jo-
hannisbus.

På Trontö var det stället där.

Så kom de med sina liäs på
acela och flichorus med sina
räfsor. Flichorus gav kastra-
na kyddkorstar av lavendel
och några små blommor. De
meds kint ihop och fästes
på bröstet. Sen hängdes liäs-
na och räfsorna i sidan och
så bjöds de på ~~ett~~ kaffe och
sen var det dans.

Inspektörernas söner var
på och så med. Och de hade köpt
punsch och gjort i vägkanten
och liköriglas. Och när vi så
gick där o punschens och dans de.
"Så ligga vi i en lysmusk" och
vi tog de upp ett glas av gräset
och så bjöds de en "lys-musk".

sig och var en jernschflaska.

Och så hade vi ju så roligt.

Fru Lenneman var så hemskt
snäll. Vi hade det vi bra där.

"Och lägg psykeln på mig kom.
mer in" ja, hm när vi gick.

En gång gick byggen trösk ut
vid "nabbu" så att alla som stod och
väntade på båten föll i vattnet. Då fick
alla komma till Lennemans och fick
läsa bläden och lägga sig och så fick
de the och smörgåsar och var blev det
dåns på kvällen. Då gick det ej ännu.
Båten till stam utom man fick gå
med jaktkaren: det var Tompso.

Johan som seglade en örn Blekinget ^{-sk}
som kom ut med pot och mat och gick

Sitt stam med mjölk. De fick all-
ting genom honom.

Adelfeltts pojkar brukade ha en
jungfru med sig när de bodde på Vesudö om-
strömmen. De låg alla tre pojkarna i
en stug. De hade en informant som hette
Engelstedt som de ställde till sig mycket
oprekta för. De hade ormonaker och
kattassor i stugan och hoppelock med
vatten i o.s.v. Fru Pallander fick i-
blant gå in med rotting för att
strämma dem och få dem ordent-
liga. - Fru Pallander var också skänksörin.
De gick när kommanden Horn skulle besöka
kapten Adelfeldt så skulle fru P. stämma
med "Palle". Det var Leopold Horn. Horn
kittade på att de skulle låsa Heidevattens

ACC. N:R M. 8983:27.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Suppen och medan de äv middag skulle
hoberoken och jag rätta Suppen de i ka.
belugnen i det rum där herrarna skulle
ligga. Det gick vi bes ända till det daga.
des di bröjde Suppen gata vi det ehade
genom hela huset. Damerna skrekade
di de hörde herrarna tassa och leta
efter Suppen och till slut hittade de
den och stängde ut den genom fröst-
ret och renade den utanfr i städgården
och gol. Men Horn blev vi arg vi
han ville vara hem genast men
sen lugnade han sig.

ACC. N:R M. 8983:28.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Här i stan var ett bröllop som varade ⁸ tio dagar och jag var
tärna och var tio år gammal. Där var både förningar och
annat på det bröllopet. Jag har inbjudningskortet till
det bröllopet det var skrivet med bläck oå skärt papper.
Jag har också korten till deras silver och guldrörllop och de voro
tryckta i silver och guld.
Mölle
Det bröllopet var på Snäekebacken det var matros John Holmkvist
som gifte bort sin dotter Helena med en sjöman som hette Karl
Winzell. Där var så många släktingar från landet som kom
med krokan och smörbakelser o.d. Bruden var klädd i myrten-
krona och myrten girland och en flat brudbukett. Folk i all-
mänhet an hade svarta brudklänningar.

Det var så mycket släkt från landet som kom körande till
stan med sina skjutsar så hela gatan var full. När de satte
på bruden kronan fick hon hjärtskrik - en hjärtechock. Släktingarna
fick hyra in sig litet överallt.

ACC. NR M. 8983:29.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Som förning till bröllop hade de med sig brynost och kalvost
och sötost och kalvans risgrynspannkakor m.m.

Grosshandlaren i fria lyften det var ett gammalt origianl.
"Skall det vara några synålar eller kanppnålar eller skall
det vara en visa om Hjalmar och Hulda?" brukade han säga.

ACC. NR M. 8983:30.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På bröllopet fick de fruktsoppa med sagogryn och äpplen. Och ostkaka. Det var stora bord dukade och jag fick stå bredvid mamma och äta på hennes tallrik i en förstuga mellan två rum. o, sådana smörbakelser de hade. v De bakades av Mor i Emtamåla. Hon kom klädd i blekingedräkten med stora breda gullringar på fingrarna. Hon var inte klädd i den vita dräkten som jag hade i Ronneby utan i den mörka blekingedräkten. De skulle skära upp sian förningar själva och sen skulle de ha med sig hem. Där var kalvstejt och köttbullar - där var allt utom potatis. Bruna bönor och makaroner fick inte gattas.

(Där var inte potatis på min mormors begravning. Och far höll nästan på att få stryk när han bad om potatis. För få inte sjömän potatis så få den ingen mat tycker de. De vill ha potatis både till ärter och kål.)

ACC. N:R M. 8983:31.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

All maten sattes fram på bordet och så fick de fly varandra. Konfekten serverades i påsar. På brudens påse var den en brud med en brud med stickstrumpa i händerna. Fick man inte påsakonfekt"var det inget fint bröllop. Konfekten låg i papper med små verser antingen glada eller sorgliga. Det var en officersfru som fick anställning sen hennes man dog att lägga in konfekt i papper. Hon var född Bältenhagen och gift med löjtnant Westman. Han hade gått ned till branden och blev ihjälslagen samtidigt med några andra när en skorstenspipa rasade. De var ganska nygifta. Hon var alldeles för-
tvivlad.

Där var 4 tärnor på det bröllopet, det var två stora flickor som voro viklädda och så jag och den dotter till mor i Emtamåla och vi hade ljusblå klänningar. Och så hade vi skruvlockar. De lade upp papiljotter. Jag vet inte hur många

ACC. NR M. 8983:39.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

dagar man fick gå med papperspapeljotterna.

Brudan hade en flat bukett i bukettpapper. Bröllopet varade i många dagar och de åt och drack hela dagen.

Här i stan hade de alltid förrr annandagsbröllop. Då fick de dansa dagen efter på Annandagsbröllop. På mitt annandagsbröllop hade jag en svart klänning. Bruden på det här bröllopet hade någon sorts brysseltyll med runda hål till sin brudklänning. Gästerna fick ligga på vindar och kök och hos grannarna. De dansade kronan av bruden på hennes bröllop. Det var ett sådant ovanligt bröllop för det var så mycket lantbor som kom och hade förning med. Vi sade alltid att det var ett riktigt bonnabröllop.

Fram på morgonen gick man hem från bröllopet. Somliga gick tillbaka nästa dag. På mitt bröllop kom de ju tillbaka igen vid 6-tiden på kvällen nästa dag. Då fick de först kaffe och

ACC. N:R M. 8983:33.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sen supe. Och så var det dans. På hennes bröllop dansade de kronan av bruden. På hennes bröllop var det så många skjutisar som stod i en lång rad på gatan och de fick sen köra och sätta in vagnarna på köpmansgårdarna.

Efter vigseln brukade det serveras vin och konfektpåsar
taburetter till
Det fanns särskilda brudpallar som voro halvlåga och så var det lägre pallar som som de skulle lägga knäna på. Det var istället frö altarringen. Och så var det klätt litet med blommor nu gör det det mycket finare. Tärnorna och marskalkarna stodo i en ring runt brudparet. På mitt bröllopet hade vi liksom altaret framellan två fönster och så skulle det ligga en fin brudmatta framför. De lånade en fin matta som de inte hade någon. Det fanns folk som hade och hyrde ut taburetter och sådant. Det var utav medelklassens folk som man fick låna eller hyra mattor o.d. Vaktmästaren som passa-

ACC. NR M. 8983:34

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

de upp vid brölloppen brukade veta var man kunde få låna det man behövde. Han var egentligen bankväktmästare annars och hette Mattson. Sen var det en som kom efter honom som kallades för Begravnings-Pelle. Han hade en så sorglig min när han bjöd till begravning och en så glad min när han bjöd till bröllop.

ACC. N:R M. 8983:35

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Om det var ^{något} mågor barn som hade lyte så kunde en kvinna gå till en döde man och be honom ta lytet med sig i graven. Likvatt-
net trodde de bo tade lyte. De skulle tvätta barnen med lik-
vattnet om de hade något lyte. I vår gård var där en som
dött i lungshot och de tvättade ett barn med hans likvatten.

Om ett barn ej kunde hålla sitt vatten skulle flickan gå till en död pojk eller omvänt och lägga en flaska med urin i kistan. Jag vaet de som lät sina barn kasta sitt vatten på kyrko-
gården för att bli botade.

Skarpskytteföreningen var en mycket ejkel sammanslutning
en och annan militär.
av hantverkare och andra. Min man ar med i musiken.

ACC. N:R M. 8983'36.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lärare
Halk var läroverksadjunkt och han blev innebränd vid elds-
vådan. Då omkom även underofficer Svedberg och löjtnant Sas-
se och matros Petterson som var nygift. Det var när en skore-
stenspipa rasade.

Det var en sed att när det brunnit och branden var släckt
så gick glädjemusiken. Det var flottans musik som gick om-
kring och spelade och så sjöng de:" Och nu är elden släckter
och Gud ske lov för det och det och nu är elden släckter och
Gud ske lov för det och det." Det var väl omkring 1885.

Min man var hornblåsare hos Flottans brandchef det var kom-
mendörkapten Hallström. Det var Hallström som observerade
Att sprutan hade ställts fel så slangarna lagts mot vinden.
Det var så svårt när glädjemusiken gick förbi löjtnant Sasses
på Alamedan. Den gick runt i stan men det var visst sista
gången som glädjemusiken gick efter en eldsvåda.

ACC. NR M. 8983:37.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När elden bröt ut skulle de först väcka hornblåsaren. När
man väcktes måste han först hämta hornet och blåsa larm.
Det var när det var eld i Möllerska huset på Amiralitetsslät-
ten. Sen skulle de gå runt i kvarteren och буда upp folk. och
så skulle dessa iväg på sina platser.

När de hörde hornblåsaren skulle de klämta i kyrkklockorna.
Alla i musiken måste ut och blåsa larm. Hornen voro bara
släta signalhorn med munstycke men utan hål att tappla på.
De ha sådana horn på kaserngården då de blåsa uppställning.
Då branden började på Apoteket Göta lejon så var det inget
folk hemma i stan att släcka eldsvådan. De civila arbetarna
begärde fem kronor för att hjälpa till. Elden gick över
till Hubendicks affär - en gammal fin affär bredvid apoteket
där stadshotellet nu ligger sedermera Quidings affär. Däri-
från kastade sig elden över gatan och gick ända fram till
Nymans möbelaffär

ACC. N:R M. 8983:38

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det som de hade räddat och först till andra gårdar bredvid blev också nedbränt.

Amiral Lenman var ute på Tromtå när han såg att det brann och hans båt låg nedanför och han tog några mannar med sig och for in och de lade till vid Kilströms hall på Björkholmen. Jag mötte dem när de kom springande och då blev där släckningsarbete i gång. Så hans hus som var det sista på gatan blev räddat.

Det brann i vedbodarna i kommandörkapten Hielms gård. Han gav mig nycklarna och bad mig tömma några lådor i en byrå. Och jag tömde det i ett lakan och bar allt till Ehrensvärds gård. Men hans gård blev räddad i alla fall. - Det blev en svår brand för det var så litet sjöfolk hemma den sommaren. De släckte annars eldsvåderna så fort. De klättrade som katter på taken. Den branden var före 1888. Det var en

ACC. N:R M. 8983:39.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

svår brand och många fick allt sitt förstört och blevo husvill
la.

Där Elftmans butik är bodde en köpman Balk, far till idrotts-
mannen major Balk.

Branden gick mot kyrkogatan på bakgårdarna mot Hielms gård

Sen var det en grand som började hos skomakare Johansson -

Där handelsbankens hus nu ligger och då brann alla husen där
på båda sidor av gatan.

ACC. N:R M. 8983:40.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Lilla julafton var väl dan före julafton. Jag vet inte om de brukade doppa i grytan på julafton.

✓ Julafton skulle man sätta ut gröt. Bordet skulle inte vara avdukat utan man skulle lämna gröt och mat kvar till tomten.

En rik bonde hade gömt sig i höet och då fick han se en tomt komma bärande på en säck och stånka. "Du behöver inte stånka så mycket", sade bonden. "Ja det skall bli mindre hädan- efter", sade tomten. Det hörde jag att min mor talade om.

Min morfar var skräddare på landet. Han gick bort och sydde. En kväll dröjde det innan han kom så där hemma gick de och lyddes efter honom. Slutligen hörde de honom komma och han jämrade sig och ojade sig och genast när han kom in så togo han av sig byxorna och satte en stubbkniv genom byx-

ACC. N:R M. 8983:41.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

orna i sänkantén. "Nu skall du få igen det", sade han och då upphörde plågorna. Han hade så hemska plågor så han kom hem och höll en enestör bakom ryggen på sig och jämrade sig. Han trodde att det var någon ovän som hade satt barnsängs-plågor på honom.

Jag är född på en söndag så därför har jag varsel. Ibland kunde vi höra knackningar. Vi hörde hur någon gick genom köket och hur låset öppnades. Jag visste att man inte skulle säga någonting och sade till min dotter att vara tyst. "Mamma där är någon i köket", sade hon till mig.

Jag hade varsel när en mormor till doktor Wideén dog. Jag hade varit och köpt kakor och när jag kommer hem står hon där i dörren svartklädd och med en bok i handen och ett par skor

ACC. N:R M. 8983: 42.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

med ett par störa spännen på och schalet. Jag såg henne så livslevande och nästa dag var hon död.

På min mans begravning talade vi om att ha någon särskild musik men så blev det ej av. Men när vi kom in i kyrkan^{av} hörde vi allihop någon enderlig musik som en flöjt. Och då var det tre fåglar som kommit in genom det öppna fönstret - det var i augusti - och de spelade hela tiden men det var irriterande och Elmgård (prästen) hade också hört det och var irriterad. Men min man hade varit så glad för fåglar och han hade alltid satt ut fågelholk och givit fåglarna smulor. Jag talade om det för fröknarna Lennman och de sade: "Ja vet Augusta vi hade en gammal tant som var så glad för hundaf och på hennes begravning i Fredrikskyrkan kom där en stor brun pudel in i kyrkan och lägger sig vid kistan och följde

ACC. NR M. 8983:43.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sen efter kistan hela vägen. De visste ej vems hund det var men det var ingen spökhund utan det var en levande hund.

När något barn hade fått skervan sade läkarna: "Det får ni söka husmedicin för." Och då fick man söka någon klok gumma.

Vi flyttade till Sasses gård och där hade bott några officerare på ovanvåningen och de hade väl haft lättfärdiga flickor hos sig. Och tänk att min flicka fick skärvan. Det var horskärvan och det var för att vi hade gått med barnet över tröskeln där det varit lösaktiga fruntimmer. Eller också var det för att det var en strykerska som bodde i gården och hade ett oäkta barn och hon hade tagit mitt barn i famn för hon var så tjock och duktig. Jag blev så förargad på henne för att hon gjorde det.

ACC. NR. M. 8983: 44

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det fanns en gammal fru som bodde på Björkholmen som sydde påsar att hängas om halsen på barn som fått skärvan och så fingo de några droppar från apoteket. Några sade att barnet kunde få hjärtsprång utav det.

Ett annat medel mot horskärvan var att låta barnet dricka mjölk eller vatten ur en sko som tillhörde en man som hade haft fruntimmer hos sig.

Jag hade en väninna som hade en gosse. Vi var i stadsförsamlingens kyrkan för att döpa honom och han fick skärvan om det var i dröskan eller i kyrkan. Hon anlätade doktor Beckström men gossen bara magerade så han hade inga tjunkar utan ändtarmen satt som en knuta. Han var så mager och han behöll ingen mat i sig. Då min man fick se honom sade han: "Jag har varit i Palermos katakomber och sett liken där men de var ju döda men denne är ju ett levande lik." Föräldrarna tyckte

ACC. NR. M. 8983:45

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det var så svårt så de ville inte visa pojken men vi fick se honom för vi var så goda vänner. Men så köpte hon påse och droppar av gumman och så Araros på Apoteket och gjorde en välling och gav honom. Och sen blev han så stor och tjock och stark. Nu är han slaktare och en stark karl som kan slänga en halv oxe upp på väggen.

Här var en fin fru Kvarfot som hade något pulver mot Skärvan som kallades för Kvarfots pulver och det kostade en krona. Fångkonstapel Anderssons fru sålde också något pulver. När min man öppnade påsen som jag fått till min dotter var där en levande lus i den. Men jag vet inte om det var som han skojade eller om det var sant. Det var som en liten sidenpåse.

Ingen främmad människa fick se på barnets gara hals och bröst för då fick de skärvan. Därför skulle de ha en liten silke-

ACC. N:R M. 8983: 46.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

massivt

snodd om halsen med ett guldhjärta det skulle vara som ett skydd mot eicke hyggliga människor.

Mot likskärvan tog de in jord från kyrkogården.

~~Huvudena~~ Huvudena blir stora och växer på barn som har skärvan och de bli kutryggiga.

Min dotter fick en svullnad bakom örat av Melins droppar och vi var på väg till lasarettet när vi mötte en som råd e oss att gå till en annan doktor och då gick vi till honom och av honom fick vi fiskleverolja och hon blev bra.

En fru här hade en så förtjusande dotter som var sjuk när hon föddes hon hade ålknipet. När moderna skulle lägga henne till bröstet slingrade hon sig som en ål från bröstet.

Det fick en fiskargumma syn på som kom med fisk till henne.

Gumman rådde henne att köpa en ål och skära upp den vid naveln och ta den blodet och ge flickan i mjölk och det gjorde

ACC. N:R M. 8983:47.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hon och flickan blev bra. Det står i Gamla Abeteket.

Jag har hört att de skulle sätta en spräckt träsko under sängen om de ville ha en flicka.

Förr vid förlossningar skulle efterbörden brännas upp i en träsko. Men det skulle ej göras under bar himmel. I blodvattnet skulle de lägga glöder.

Min fars första fru kom ut för något och fick en hjärnblödning på Ristorgsbacken och hon var sjuk och förlamad ett år innan hon dog.

Då kände ju folk ej till barnförlamning. Det var en bror till Ehrensvärd som hade barnförlamning och de fick ta en stor stark lagårdspiga från Skabergsgö som fick bära honom. De hade slagit ut efterbörden för hans mor under bar himmel

ACC. NR. M. 8983:48.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och den skulle grävas ner. Mamma grävde ner efterbörden för mig om de inte gjorde det kunde de bli sinnessjuka.

ACC. N:R M. 8983:49.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Tranan bar ljus i säng därför skulle man lägga sig i dagsljus.

✓ När var det man skulle ligga på ett horn - var det inte Vårfruaften? De skulle lägga ett hårt föremål i sängen. Då skulle man lägga sig i dagsljus. Den som lade sig ärförst kallades för Kylas (han blev kyld i baken) och den siste för Hornas. De ville inte bli Hornas.

✓ Långfredag var det som Vår Herre fått straff och det skulle vi också få med råns.

✓ Skärtorsdag hängde de på en raka ,kvast och smörjehorn på ryggen på varandra.

Mor brukade skoja med oss och fråga : "Vill Du ligga ute första sommarnatten eller första vinternatten?" och då sade man ju förstås första sommarnatten men då var det ju mycket kallare än första vinternatten.

*Stellan
Karlström
1943*

ACC. N:R M. 8983: 50

OK

*Jydiske
Dum?
Ber om sin
Född 1864 i Karlström*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

- ✓ Hugo Friberg går med stjärgossar vid jul och sjunger. De ha pappershattar med guldstjärnor.
- ✓ Förr gick de och kastade in julklappar på julafton och då var de utklädda. En matros "Bokaxi" Karlsson (han kallades så efter operna) han var och kastade in julklapp till mig genom dörren och så sprang han. Då var de hågra utklädda sjömän. Han var klädd till riddare med värja under armen och en vit plym i den grå hatten. En gång kom han inte hem till sitt förrän annandag jul. Han satt och sov utklädd i Oskuldsparken när folket kom från julottan. Då gick de så utklädda och barnen skulle naturligtvis ut för att titta på dem. På senare år hade börjat med utklädning till tomte. Min dotter var tomte för sina barn och när hon gick ut sade hon att hon skulle gå ut och hålla hästen åt jultomten.
- ✓ Julhögar hade de förr och julgran med väl. Först var det en limpa -ett stort runt matbröd och så ett vörtbröd och en hög

ACC. N:R M. 8983:57

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

med olika kaker- sorters bröd. De stack ned en liten smal speta genom bröden för att hålla ihop dem och överst på spetan satte de ett äpple. De ställde vetedegshästar och pepparkakshästar och vita kakor med rött på runt högen. Det var hästar och flickor och pojkar. Somliga hade också tre-grenade ljus som de satte i toppen på högarna.

I kasern rimmade de så rysligt till gröten."Denna gröten är kokt i en gryta,uppslagen i en kagge,i gröna gången bor en bagge." De kallade nämligen varvchefen som bodde i Gröna Gången för baggen för han hade krusigt hår. Och hans son som var chef för skeppsgossekasernen kallades för"fåran ".

"Denna gröt är kokt i en gryta och uppslagen med en åra,vi ha en chef som är som en fåra." De fick inget straff för sådana grötrim. Det var ju bara tosingaforor d.v.s. roligheter.

ACC. NR M. 8983 52.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1882 skulle den stor branden ha varit sade en fru här.

1875 invigdes järnvägen Karlskrona -Växjö. Då var Kung Oscar och drottning Sofia här. Det var så fint klätt med ärepor-
tar av granris och flagor vid Landbroarna och det var massor
av folk, regementen och musik. Alla militärerna med damer
och stadsfullmäktiga togo emot dem på Järnvägshotellet.

Alla kungliga ha bott hos Amiralen i Kungshuset. De rummen tillhör kungahuset. Kung Oscar brukade visa sig i fönstret mot Ronnebygatan när folket stod utanför och ville se honom. Det var en storartad subskriberad fest på Rådhuset. Det var en hel ox som gick åt. Drottningatan och Ronnebygan var illuminerad. Alla hade bågar med ljus i fönstren.

Vi hade förr ett Blekingeregemente -marinsoldater. De fick göra sjöresor också. De hade mycket små löner. Min man var vid musiken hos marinsoldaterna. De var inte vidare hållna.

ACC. NR M. 8983:53.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När de gifte sig fick hustrun ingå ett kontrakt för att försörja mannen för det var så liten lön.

Om somrarna låg officerna på Vämö -de hade soldater där då. De hade gropar där de kokade mat. Det var ett riktigt folknöje för Karlskrona. På en slätt, Skåningaslätten dansade de och lekte gamla lekar, väva vallman, två slå den tredje och sista paret ut och ringlekar. Det var riktigt Karlskroniternas sommarnöje. De hade mat för dan och låg i backar därute. Från landet körde de och hälsade på de sina som låg på Vämö. De exercerade bara de vackraste månaderna. Där var skjutbana också. Sen fick de marknadsbodar där de sålde kaffe och sirapsbullar, sockerbullar och skorpor. Där fick beväringar köpa och andra också. Där var bord och säten uppsatta så de kunde sitta utanför och dricka. Det var i näktergaladalen.

Vid midsommar brukade de ha majstång där och dans. Och

ACC. NR M. 2983:54. a/

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

musiken spelade ,det var på exercisslätten. På förmiddagen var det korum och gudstjänst. Kl.4 började dansen på midsommardagen .då var det skockat av folk både sådana som tittade på och ville bli uppjudna. Så var där positvhalare som sålde visor och spelad.✓ Marknadsbodarna var där hela execistiden. Vi gick alltid dit och det var ingenting at gå ut där ett par gånger på dan. Man kunde gå dit på vardagarna också. Sen flyttades maringegementet till Bredåkra. Var det någon som hade ett dragspel så kunde ett litet kotteri börja dansa för sig. Där var tält och tältgator ute och man fick se när de lagade maten. De fick soppa om söndagarna och ärtor on vardagarna. I marknadsbodarna såldes det pannkakor och sådant.

ACC. NR

M. 8983:54. b/

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

✓ Lövmarknaden.

De reste majstång på midsommarafton och sådansades det. Så länge jag minns har det varit majstänger. Det var endast på landsbygden som de hade majstänger över allt på de där strörreställena som Vambåsa och Tromtö. Här i Karlskrona hade de lövsalar på gårdarna. Det var ett hålt togg fullt med björkar. Folket hade lövruskor och och bollar och stora pioner på herrhatarna och i knappålet. Och där var italiänare. "Vi träffas på lövmarknade" brukade man säga. Om man skulle komma ifrån varandra så kom man i allmänhet överens om att träffas på trappan till Tyska kyrkan. Lövmarknaden är inte alls som förr.

✓ Midsommardagen skulle alla ut till Vämö. De hade inte så mycket sommarnöjen förr. Men på Björkholmen hade alla båtar så att de kunde fara ut på söndagran. Man kunde senare få låna Kronans slupar och slå sig ihop några stycken familjer

ACC. N:R M. 8983: 55.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och ha mat med och fara ut till Skillinganäs och Kubiberna. Båtarna fick man hämta vid kasern. Det gjorde vi en gång och jag hade en stor klädkorg med mat och spritkök och fem barn och så var det Törnströms med 4 barn och Åkessons med fem barn och Kalle Johansson och Ernst Pettersons fem barn och så en skeppsgosse. Det var en härlig midsommardag och så hämtade vi de andra vid Kihlströms hall och så landade vi på Kubiberna. Barnen badade medan vi dukade. Min yngsta låg i en hängmatta och jag stod och matade henne. Men då började det regna. Vi spände upp tältdukarna för att kunna äta men det regnade så att vi måste slutligen packa ned allt och fara hem. Det var ett sådant förfärligt åskregn. När vi landade hade folk skockat sig i ett åskjul där för att skydda sig mot regnet. Och de fick komma hem allihop till mig och barnen fick bädda ner sig och vi hängde ut deras kläder och så fick de stanna allihop och dricka kaffe och vi hade

ACC. N:R M. 8983:56.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ju så mycket mat. Jag fick bädda på stolar och golv. Och så hade vi så roligt hela natten.

En gång var tyske kejsaren här. Han kom med järnvägen och gick till Sungsbron där Hohenzollern låg. Där var bjudning för honom också. Han var ofärdig i ena armen och det märkte folk och talade så mycket om.

1889 var den stora festen i exercishuset då en öterrikisk eskader låg på reddan. Offieerarna hade fest dem. Biljetterna kostade 20 kr. för herrar och 15 kr. för damer. Källarmästare Bertelsson med fru var här vär att ordna det. De fick laga maten hos en kapten Wilke där frun och barnen var bortresta och så hade de deras jungfru till hjälp. Så bars maten därifrån och med till exercishuset. Där spelade flottans musik. Prins Bernadotte hade låtit sin kusk och be-

ACC. N:R M. 8983:57.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

tjänt och jungfru hjälpa till. Och så var där hovmästare-
det var flottister som varit på fartyg och mässar och kunde
passa upp. Och så var det sådana som gått på hjälp i husen.
Men de stal så rysligt och de gav så mycket sprit till vakt-
posterna då de blev fulla och måste byta vakter.

Hela societeten var ju med. "Kom hit i morgon Augusta så
hoppas jag att jag har något gott att bjuda på", sade Wilkes
jungfru. Men på kvällen när festen var slut hade uppbor-
ds-
mannen låst exercishuset och när de kom på morgonen för att
hämta maten som var över så var all maten borta. Där var he-
la laxar och så mycket mat och allt var borta. De trodde
att det var uppbor-
ds-
mannen och en ur festkommittén som
tagit maten.

Det var roligt förr när här var främmande fartyg. Samtidigt
hade underofficerarna här bjudning för de tyska underoffi-

ACC. NR M. 8983:58.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

cerarna på Orrekulle. Sen blev vi bjudna hela familjerna till de tyska pansarbåtarna. De var så stiliga och vi fick mössband med tyska namn på och blommor till kuverten och de var så artiga och uppmärksamma och stiliga.

En fru Stark bjöd hem tyska underofficerare till sig det var efter världskriget. Flickorna gick så gärna med de tyska soldaterna och de blevo så ofta bjudna hem i familjerna.

När "Frida" kom hem med en del officerare som varit ute på kryss mycket länge togs de emot storartat med musik. Annars var det inga direkta fester utom i hemmen när fartygen kom hem. Avmönstringsdagarna var det alltid litet fester i hemmen.

När Vega kommit var det stor fest i parken för alla sjömännenn. Där var inte dans men det musik och traktat och det hölls tal där. Då var hela parken full av folk. Det var

ACC. NR M. 8983:59.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

på 1880-talet. Det fanns en liten restaurang en liten paviljong i parken.

Skolorna hade lov 1 maj. De hade flyttningslov 1 april och 1 oktober och så hade de lov till Mårtens Gås. De hade inte så stora lov om sommaren. På landet hade de potatisplockningslov. Och så hade de lov Fettisdag eller Bullemåndag och så påsk-och pingst-och jullov.

✓ Kristê Himmelsfärdsdag brukade folk fara ut till Vämö eller Tallet tidigt på morgonen med sångkörer och ha mat med och se när solen gick upp. Ibland kunde ju snön ligga kvar på marken då.

✓ Vårfrudan var väl första sommardan.

✓ Imaj räknades som första sommardag. Man skulle alltid vara sommarklädd då och studenterna voro sommarklädda då i sina mössor. Då öppnades uterestaurangerna och sådant. Det fanns

ACC. NR M. 8983:60.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

en restarang där Folkets hus är nu. Det ägdes av två fröknar Mattson och kallades bara för "Mattssons". Flottans musik spelade och det var så mycket folk. I deras trädgård var små bersåer där man kunde sitta och dricka kaffe och punsch och grogg. Det var så storslaget när man blev bjuden till "Matt-
av-
sons". Det var mera för medelklassens folk. När de mönstrade skulle de gå dit på kvällen. Där satt man och hörde på musiken och drack kaffe. Det var före 1888.

Frimurarhotellet hade servering i trädgården.

Då var här variete. Hjälmar Meissner var här. Då var här många fina artister som uppträdde, t.ex. bröderna Lorenz. Varietén tog de väl bort för officerarna höll sig så mycket till de här aktriserna så fruarna blev svartsjuka. De påstod att det var därför som den kom bort.

ACC. NR M. 8983:61.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

De kungliga var en gång bjudna ut till Skärva. De embarkerade
de från Borgmästarbron. Där var så mycket båtar och folk och
musik som spelade.

När de kungliga var på ^{där} järvägens-invigning var Stadshotellet
under byggnad och de voro på Rådhuset i stället. Hela Råd-
huse~~t~~ var upplyst.

ACC. N:R M. 8983:62.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

John Lind var ~~dam~~komiker. Hans mor hette Lydia och hon gick och bar bröd ,hon var inte gift. Hon beklagade sig hos prins Bernadotte över att han ville till teatern. "Gumma lilla, var inte ledsen, det kan bli bra folk av dem också," sa han.

Han var damkomiker och spelade utklädd till dam. Han gifte sig sedan med sin massös som var ryska. Han bosatte sig sen här i Sparrens gränd och jag såg honom alltid gå med mat till sin gamla mamma. Han uppträdde vid hoven både i England och Ryssland och han fick medalj och tjänade mycket pengar. Han hade sådan former som en kvinna och hade falsettröst. En sjöman som bodde hemma hos mig han var likadan. Han var sjukvårdare och han hade fått låna snörliig och kjolar av flickotna på sjukhuset. Han hade också både stickning och virkning med sig, det såg jag när jag var uppe och skulle

ACC. N:R M. 8983:63.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

hjälpa honom packa. Han blev sedan danskomiker i Köpenhamn.
på Tivoli.

Vid begravning bjöds kvinnorna på klädsel dagen innan.

När jag gifte mig hade vi först bara en trefoting som stod
över elden. Vi hade ingen spis. På björkholmen var de i
ett hus tre stycken i ett "kökslag" och då stal de ved och
mat från varandra. De lagade maten i samma spis och så ha-
de de var sin trefoting. Och så hade de var sitt köksskåp
i köket där var och en hade sin mat. I det stora huset
vid saluhallen bodde två familjer som delade ett kök med två
järnspisar.

På Möllebaken^c och Lindvallagården där hade varenda gård köks-
lag och inga egna kök. Det är inte mer än tio femton år se-
dan de fortfarande hade kökslag. Lindvallagården bestod av

ACC. NR M. 8983:64

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

flera olika hus. Jag är barnfödd i en liten stuga vid Möllebackstrappen.

Kökslag hade de överallt i de små husen. Om de t.ex. hade litet att hyra ut i sitt hus så kanske de fick ha kökslag. Min moster hyrde ut två rum därnere och däruppe och så hade de själva tre rum och därför så var de tre stycken i kökslaget. I vår gård var det mjölkförsäljning i förstugan. Bönderna kom körande in med mjölken. De som hade det stora bröllopet de bodde också i den gården och de hade två stora rum och kök och vi hade ett rum och kök. Vid bröllopet fick de låna vårt rum. Vid Möllebacken bodde så mycket marinsoldater de voro mindre bemedlade men inte så där etterfattiga.

När min far dog så fick vi steka kalvsteken hos bagaren till hans begravning för vi hade ingen spis själva. När det var släckt på spisarna skulle de vara så fina. De hade krossat

ACC. N:R M. 8983:65.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mjöl
tegelstenspulver- och så vatten och så skurade de med en slät
tegelsten på spisen. Och sen skulle de rita hågra fina kru-
melurer med en pinne på den. Och ytterst på spisen skulle
ligga en fin vitskurad bräda som skulle skydda kläderna mot
spisen och helst skulle det stå en blankskurad kittel på
spisen.

Latrinen hämtade bönderna på dagen i stora träkistor som de
körde.. De öste latrinen i kistan och lade hö eller halm
ovanpå. Och bönderna brukade sitta på en bräda framtill på
vagnen och äta sina smörgåsar. När de ej kom och hämtade la-
trinen med gödselkistorna så kunde de få köra de n på en trä-
kärra med ett hjul och då spillde de ofta på gatan och så
tömde de ut kärran i stora ekor som låg vid sjön. Hemma hade
vi byggt en stor trä^{låda}kista för latrinen. Avföringen samla-

ACC. NR M. 8983:66.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

des på marken eller också i en trälåda som vi hade. Där var visst en öppning bak så de kunde ta ut lådan. Dassen skulle skuras fina -somliga hade et par tre hål med lock på. Och där skulle sandas och strös granris och så skulle man rita i krokar med borsten i sanden så den blev fint krusad. Och så skulle man lägga granriset i ~~fina bårder~~ ^{krokar som} runt om golvet. Där skulle man städa var morgon och krusa sanden.

De talde om att en gång hade de på skoj knuffat ner en pojke i en sån där gödseleka.

Vi fick bära vatten från hörnet av Drottninggatan och ö. Amiralitetsgatan till Hästkvarnsberget. Brygghus hade vi inte utan jag fick tvätta i en öppen spis antingen i en järngryta eller kopparkittel på tre ben. Sen fick man ^{klappa} tvätta tvätten i sjön. Från Västerudden fick de bära tvätten ner

ACC. N:R

M. 8983:67.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

till Kungsbrön, där var en klappflake. Vi bar från Möllebacken och ändabort förbi saluhallen där var en klappflake med tak, så de kunde ligga där inne när det var fult väder. Mamma lämnade alltid litet vatten kvar i baljan för att kunna doppa sina händer i när de låg på isen och tvättade i vakar.

Herrskapen hade vagnar med stora byckar på som kördes ner av en kusk och sen köljdes tvättmedel tvättfloten. Apotekarens och grosshandlarnas hade lejt folk, tvättgummor som tvättade åt dem och så fick husan gå ned med kaffe till dem.

I min mors ungdomstid när det inte var brunnar i Karlskrona rodde de hit med vattenskötor. Det var Lyckeby killevatten *De hade de hämmare som de bar på ett etc.* och det kostade tre styver "emmat". Men så blev det något fel så stan blev utan vatten och då var där en som körde om-

ACC. N:R M. 8983:68.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kring med en vagn och då fick man köpa litet vatten av honom.
Det var dalkullor som rodde vattensköterna.

Karolina Hallin var mycket anlitad som tärna på bröllop för
hon hade klänning. Sådana som hade klänningar fingo vara
mycket med. Hon hade långa dingelidonger i öronen.

Strykersko och sömmerskor kallades för ragafåner. De bruka-
de t.ex. säga "pigor och ragafåner." Men det uttrycker har
jag varken hört förr eller senare. Min faster som var söm-
merska kallades för mamsäll Holmkvist.

På min fars och hans första hustrus bröllopskort stod det
"dygderika jungfrun Sara Colliander."

Om de fått ett barn fick de ej bära brudkronan men de fick
bära krans men den skulle vara öppen bak.

ACC. NR M. 8983:69.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Miss Ullnot och Hedeñ hon var fransyska hade pension för flickor bara bättre barn. Sen kom fröken Fischerströ från Paris och hon tog bara några fina flickor men till slut blevo de så många att hon köpte ett hus på Vallgatan. Hon lärde dem språk. Lektor Hammar övertog sen Hedeñs men där var så många barn blandade. Hos fröken Fischerströ var det bara riktigt fina flickor ,goda vänner till dem som fick gå där. Hennes mor undervisade dem i handarbete och hennes syster hade hand om de små barnen. Fischerströns pension blev sedan flickläroverket.

Det var en fattig Smålandspojk som hette Per August Nilsson från Torsås. Han fick låna böcker av pastor Sällström som ville att han skulle kom a in i läroverket. Han fick bo hos mamma och pappa för 2.50 kr. i månaden. Han skulle fö' sig själv men han hade ju ingen mat. Han kom med stora svarta

ACC. N:R M. 8983:70.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

svärlausshaka och häckes fläsk
och smulviga smörbyttor och små
redjurrar. Men mor bytte ut
brödet hos byggaren mot ankare-
storkar. Han bodde i samma
rum som mamma och gick läsa
vid den stora lampen. Mamma
hade gjut gjut i lampen - ett
par glasburkar med vekar i
som vi arbetade och läste vid.
Mor gick och talade om hur gattig
han var. Han hade inga riktigt
skjutna. Upp till var den av oblett
sår och ner till av blångarna med
skick i. Han hade hem värda
vattensblåder och grova sken
med sken och blackjämpe.

Men han skulle på utgående fick
han sina pappas stolar och den
fick han behålla sedan. Han
seescerade tvättning på Väner
när han gick i andra klass. Jag
gick dit med mat till honom
då. Sen fick han vissa dagar
matdagar hos olika familjer. eller
han var så stolt så låg för brett
det att han bjöds. Det var möjligt
att fattiga pojkar eller flickor
fjings ha matdagar hos olika
familjer. Sen blev han så god
vän med en bokhållare Petters.
Som berättar till knatten Svensson.
Att där fick han stå i affären till
en jul. och av dem fick han vid
frösta brotyrtyg.